Parenting Styles on the Perceptions of Youth Offenders and the Family*

Rungrudee Wongchum, RN, PhD[1], Kanyapat Chaeye, RN, MEd[1], Chadchadaporn Nuntakwang, RN, MNS[1], Yoavana Chuamuangphan, MEd[2]

Abstract

Purpose: To examine the parenting styles on the perceptions of youth offenders and the family and to compare the perceptions of the parenting styles between youth offenders and the family.

Design: Descriptive comparative study.

Methods: Eighty-six of youth offenders in a district prison, at Chiang Mai Province, and their families were recruited using simple random sampling without replacement. This study used a questionnaire for data collection. The data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and chi-square test.

Main findings: The results revealed that authoritative parenting style was perceived most by the youth offenders (79.07%), followed by authoritarian/permissive/uninvolved parenting styles (19.77%). Consistently, the parenting style most reported by the families was authoritative (94.18%), followed by authoritarian/permissive/uninvolved parenting style (3.49%). There was a statistically significant difference between the perceptions of youth offenders and their families towards the parenting styles ($p < .05$).

Conclusion and recommendations: The youth offenders and their families had different perceptions towards the parenting styles. The relevant organization should find a strategy and develop a program that helps increase mutual understanding between the youth offenders and their families to strengthen their bonds and family hardiness as well as to prevent recidivism.

Keywords: family, offenders, parenting styles, youth

Nursing Science Journal of Thailand. 2021;39(1):38-46

Corresponding Author: Assistance Professor Rungrudee Wongchum, McCormick Faculty of Nursing, Payap University, Chiang Mai 50000, Thailand; e-mail: wongchum@hotmail.com

** This research funds supported by Payap University*

[1] McCormick Faculty of Nursing, Payap University, Chiang Mai, Thailand

[2] Fang Prison, Chiang Mai, Thailand

Received: 28 April 2020 / Revised: 1 July 2020 / Accepted: 13 October 2020

รูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว*

รุ่งฤดี วงค์ชุม, PhD[1] กัญญาพัชญ์ จาอ้าย, ศษ.ม.[1] ชัชฎาภรณ์ นันทขว้าง, พย.ม.[1] เยาวณา เชื้อเมืองพาน, ศษ.ม.[2]

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว และเปรียบเทียบรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยเชิงปริมาณ

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ต้องขังเยาวชนจากเรือนจำอำเภอแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 86 คน และครอบครัว เลือกตัวอย่างแบบสุ่มไม่แทนที่ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาความแตกต่างด้วยการทดสอบไคร์สแควร์แบบเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย: ผู้ต้องขังเยาวชนรับรู้ว่าตนเองได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด ร้อยละ 79.07 รองลงมา คือ ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม/ตามใจ/ทอดทิ้ง ร้อยละ 19.77 ในขณะที่ครอบครัวของผู้ต้องขังเยาวชนรับรู้ว่าตนเองเลี้ยงดูลูกแบบเอาใจใส่มากที่สุด ร้อยละ 94.18 รองลงมา คือ แบบควบคุม/ตามใจ/ทอดทิ้ง ร้อยละ 3.49 เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว พบว่า ผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัวมีการรับรู้ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและข้อเสนอแนะ: ผลการวิจัยสรุปว่า การรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัวมีความแตกต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหากลยุทธและพัฒนาโปรแกรมที่ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว เพื่อส่งเสริมความผูกพัน ความเข้มแข็งในครอบครัวและการกระทำผิดซ้ำ

คำสำคัญ: ครอบครัว ผู้ต้องขัง รูปแบบการเลี้ยงดู เยาวชน

Nursing Science Journal of Thailand. 2021;39(1):38-46

ผู้ประสานงานการเผยแพร่: ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งฤดี วงค์ชุม, คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000, e-mail: wongchum@hotmail.com

** งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยพายัพ*

[1] คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ

[2] เรือนจำอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

วันที่รับบทความ: 28 เมษายน 2563 / วันที่แก้ไขบทความเสร็จ: 1 กรกฎาคม 2563 / วันที่ตอบรับบทความ: 13 ตุลาคม 2563

ความสำคัญของปัญหา

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไทยมีเป็นจำนวนมากในแต่ละปีด้วยสาเหตุต่างๆ กัน จากรายงานการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2557 มีเด็กและเยาวชนกระทำผิดอาญาทั้งสิ้น 36,467 คดี แบ่งเป็นเพศชาย 34,057 คน และเพศหญิง 2,410 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 15-18 ปีร้อยละ 87.78 ส่วนมากเป็นกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพร้อยละ 33.32 ในจำนวนนี้เป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด จำนวน 16,679 คดี รองลงมา คือ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ 6,956 คดี ความผิดอื่นๆ จำนวน 3,724 คดี ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย 3,692 คดี ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดจำนวน 3,060 คดี ความผิดเกี่ยวกับเพศจำนวน 1,414 คดี และความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครองจำนวน 942 คดี[1]

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นจากความเยาว์วัยของเด็กและเยาวชน การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การขาดความหนักแน่นทางจิตใจ ทำให้ถูกชักจูงได้ง่าย การถูกหลอกจากผู้ใหญ่ การได้รับแบบอย่างความประพฤติที่ไม่ดีจากบุคคลรอบข้าง อย่างไรก็ตามปัจจัยหนึ่งที่น่าจะมีอิทธิพลโน้มน้าวทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางร้าย ได้แก่ สถาบันครอบครัว จากข้อมูลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม[1] พบว่าร้อยละ 74.52 ของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในสถานพินิจฯ มาจากครอบครัวที่แตกแยก โดยสิ่งแวดล้อมทางครอบครัวที่มีอิทธิพลในทางลบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ครอบครัวที่มีลักษณะบิดามารดาให้ความรักใคร่ไม่เพียงพอ บิดามารดาให้ความรักใคร่มากเกินไป บิดามารดามีความขัดแย้งกันทางด้านจิตใจ ทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ บิดามารดาแยกทางกัน หรือครอบครัวที่มาตรฐานทางศีลธรรมสูงเกินไป เด็กทำอะไรผิดหมด ครอบครัวที่ขาดระเบียบวินัย หรือเข้มงวดกวดขันในเรื่องระเบียบวินัยมากจนเกินความพอดี ทำผิด เล็กน้อย แต่ถูกลงโทษมากมาย[2] สอดคล้องกับผลจากการระดมความคิดเห็นในการจัดสมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2552 พบว่าปัจจุบันครอบครัวมีการปฏิสัมพันธ์กันน้อยมาก โดยเฉพาะการพูดคุยและสร้างความเข้าใจกันภายในครอบครัว ทำให้เด็กและเยาวชนหันไปหาอบายมุข สิ่งมอมเมาที่ให้ความสุขเพียงชั่วคราว และประพฤติตนเรียกร้องความสนใจจากสังคมอย่างไม่เหมาะสม ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ และขาดทักษะการเลี้ยงลูกอย่างเหมาะสม มีความคาดหวังทางการศึกษาของลูกในระดับสูงจนเกินไป ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความกดดันและไม่มีความสุขกับการเรียน[3] สิ่งเหล่านี้อาจเป็นแรงพลักดันให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่ดี ประพฤติชั่วเพื่อระบายอารมณ์หรือประชดประชันบิดามารดา

นอกจากนี้การรับรู้การเลี้ยงดูที่แตกต่างกันระหว่างบุตร และบิดามารดาหรือผู้ปกครอง อาจเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัว เนื่องจากช่องว่างระหว่างวัย เด็กขาดความเคารพนับถือ และรู้สึกว่าไม่ปลอดภัยเมื่ออยู่ที่บ้าน ผู้ปกครองไม่น่าไว้วางใจ บ้านไม่น่าอยู่ เกิดความเบื่อหน่าย บางครั้งเกิดความรู้สึกที่ปฏิปักษ์ต่อระเบียบวินัยของพ่อแม่[2] ส่งผลให้เกิดความห่างเหินกันระหว่างเด็กและผู้ปกครอง โดยเฉพาะเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่น เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชีวิตวัยรุ่นมักจะไปปรึกษาเพื่อนมากกว่าปรึกษาผู้ปกครอง บางคนอาจเกิดความรู้สึกไม่อยากอยู่บ้าน และหนีออกจากบ้านเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา ออกเที่ยวเตร่ คบกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือมีพฤติกรรมทำผิดกฎหมาย อาจถูกชักจูงไปในทางที่ผิด จนนำไปสู่การเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมในที่สุด

เรือนจำอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่หลัก คือ ควบคุมผู้ต้องขัง ดำเนินการทางทัณฑปฏิบัติ จัดการศึกษาอบรม พัฒนาปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรม และฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง จัดสวัสดิการให้การสงเคราะห์และพัฒนาสุขภาพอนามัยแก่ผู้ต้องขัง มีการจัดโครงการส่งเสริมทักษะทั้งทางด้านอาชีพและการเตรียมความพร้อมในการออกสู่สังคม รวมทั้งการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ต้องขังกับครอบครัว ในเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2560 มีผู้ต้องขังทั้งชายและหญิงรวมประมาณ 1,096 ราย โดยมีผู้ต้องขังที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปีจำนวน 156 คน แบ่งเป็น ชายจำนวน 136 คน หญิงจำนวน 20 คน ส่วนใหญ่มีสัญชาติไทย โดย

ผู้ต้องหาเยาวชนชายกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือ คดีผิดพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ต่างด้าว) คดีลักทรัพย์ คดีพยายามฆ่า และน้อยที่สุด ได้แก่ คดีพรากผู้เยาว์ ค้ามนุษย์ ชิงทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ และกระทำชำเรา ส่วนผู้ต้องหาเยาวชนหญิงกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด รองลงมา คือ คดียักยอกทรัพย์[4] จะเห็นได้ว่าผู้ต้องขังเยาวชนทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่เป็นผู้ประพฤติผิดในคดียาเสพติด และจากการให้บริการวิชาการด้านการดูแลสุขภาพของคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ พบว่า ผู้ต้องขังเยาวชนที่อยู่ในเรือนจำอำเภอฝางยังขาดทักษะในการดำเนินชีวิต ครอบครัวส่วนใหญ่มีฐานะยากจน พ่อและแม่ต้องแสวงหารายได้ ทำให้ไม่สามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ดีเท่าที่ควร ส่งผลให้เด็กไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการเลี้ยงดู และเปรียบเทียบรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนในเรือนจำอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่และครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการเลี้ยงดู และจัดกิจกรรมส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างคนในครอบครัว เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ หรือเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูระหว่างผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ (descriptive comparative study) เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว และเปรียบเทียบการรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูระหว่างผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว เรือนจำอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังเยาวชนกระทำความผิดทุกคดีที่มีสัญชาติไทย อายุ 18-25 ปี ที่อยู่ในเรือนจำอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และครอบครัวของผู้ต้องขังเยาวชน ได้แก่ บิดา หรือมารดา หรือผู้เลี้ยงดูหลัก จำนวน 172 คน แบ่งเป็น ผู้ต้องขังเยาวชน จำนวน 86 คน และ ครอบครัวของผู้ต้องขังเยาวชน จำนวน 86 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie และ Morgan[5] โดยกำหนดให้สัดสวนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนยอมรับได้ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากแบบไม่คืนที่ จนได้จำนวนตามที่คำนวณได้ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยคำนึงถึงสัดส่วนอาสาสมัครเพศหญิงและเพศชายให้มีสัดส่วนเท่าๆ กัน

ส่วนครอบครัวผู้ต้องขังเยาวชน จำนวน 86 คน ได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้ต้องขังเยาวชน

เครื่องมือการวิจัย

ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา ลักษณะของครอบครัว รายได้ของครอบครัว สถานภาพสมรสของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครอบครัว ได้แก่ เพศ อายุ ความสัมพันธ์กับเด็ก การศึกษา ภูมิลำเนา ลักษณะของครอบครัว รายได้ของครอบครัว

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบสอบถามของ วีรนุช วงศ์คงเดช[6] ที่สร้างขึ้นตามแนวความคิดของบัมรินด์ (Baumrind) จำนวน 67 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบดังนี้ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จำนวน 17 ข้อ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จำนวน 17 ข้อ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ 16 ข้อ และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งจำนวน 17 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) ให้เลือกตอบ 5 ระดับตามความรู้สึก

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตรงกับการเลี้ยงดูแบบนั้นมากที่สุด = 5 คะแนน
ตรงกับการเลี้ยงดูแบบนั้นมาก = 4 คะแนน
ตรงกับการเลี้ยงดูแบบนั้นบ้างไม่ตรงบ้าง = 3 คะแนน
ไม่ค่อยตรงกับการเลี้ยงดูแบบนั้น = 2 คะแนน
ไม่ตรงกับการเลี้ยงดูแบบนั้นเลย = 1 คะแนน

การแปลผล นำคะแนนรวมมาหาค่าเฉลี่ยของแต่ละรูปแบบ ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยในรูปแบบใดมากที่สุด ถือว่าได้รับการเลี้ยงดูตามรูปแบบการเลี้ยงดูนั้น กรณีที่มีคะแนนเท่ากัน ถือว่าได้รับการเลี้ยงดูแบบผสม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) การหาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แบบสอบถามได้รับการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยาและครอบครัว จำนวน 1 คน และทางด้านการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น จำนวน 2 คน ได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index หรือ CVI) เท่ากับ 1.0

2) การหาความเชื่อมั่น (reliability) คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งของเยาวชนผู้ต้องขังและครอบครัวไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทัณฑสถานในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็นผู้ต้องขังเยาวชนหญิง 8 คนและครอบครัว 8 คน และผู้ต้องขังเยาวชนชาย 8 คน และครอบครัว 8 คน รวมเป็นกลุ่มเยาวชน 16 คน และครอบครัว 16 คน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมของการวิจัยในมนุษย์ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Research ID: 066-2560/Study Code: FULL-032-2560) กลุ่มตัวอย่างได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการวิจัย การเก็บข้อมูลเป็นความลับและไม่เปิดเผยชื่อ ผลการศึกษาเป็นการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการวิจัย โดยให้กลุ่มตัวอย่างลงนามยินยอม กลุ่มตัวอย่างสามารถยุติหรือขอถอนตัวออกจากงานวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใดๆ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพถึงผู้บัญชาการเรือนจำอำเภอฝาง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล หลังจากได้รับอนุญาต คณะผู้วิจัยเข้าพบผู้ต้องขังเยาวชน เพื่อชี้แจงโครงการวิจัยและขอความร่วมมือเป็นกลุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยให้เวลาผู้ต้องขังเยาวชนในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ เป็นเวลา 2 วัน โดยให้ลงชื่อที่เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานโครงการ เมื่อได้รายชื่อผู้ต้องขังเยาวชนที่ยินดีเข้าร่วมโครงการแล้ว จึงทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายแบบจับฉลากไม่คืนที่จนได้จำนวน 86 คนตามที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยติดต่อขอเบอร์โทรศัพท์หรือที่อยู่ของผู้ปกครองจากผู้ต้องขังเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้เบอร์โทรศัพท์หรือที่อยู่ของครอบครัวแล้ว คณะผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ปกครอง เพื่อสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัย จนได้จำนวน 86 คนตามที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนัดหมายวัน และเวลา คณะผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเองโดยไม่กำหนดเวลา เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีอิสระในการตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ใช้เวลา 30 นาที - 1 ชั่วโมง สถานที่ที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม สำหรับผู้ต้องขังเยาวชนใช้พื้นที่ที่ทางเรือนจำจัดไว้ให้ ส่วนผู้ปกครองใช้พื้นที่ที่จัดไว้บริเวณที่นั่งรอเยี่ยม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์รูปแบบการเลี้ยงดู โดยการหาผลรวมของคะแนน ซึ่งการประเมินรูปแบบการเลี้ยงดูพิจารณาจากด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูระหว่างการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนกับครอบครัวด้วยการทดสอบไคร์สแควร์ (chi-squared test)

ผลการวิจัย

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังเยาวชน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 82.6 อายุอยู่ระหว่าง 24-25 ปี ร้อยละ 34.9 ส่วนมากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 46.5

และอาศัยอยู่กับบิดามารดาก่อนถูกดำเนินคดี ร้อยละ 38.4 ครอบครัวผู้ต้องขังเยาวชน ส่วนใหญ่เป็นบิดาหรือมารดา ร้อยละ 70.9 และปู่/ย่าหรือตา/ยายหรือป้า ร้อยละ 29.1 อายุอยู่ในช่วง 55-59 ปี ร้อยละ 24.4 สถานภาพสมรส คือ อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 48.8 การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 51.2 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 9,000 บาท ร้อยละ 55.9

2) รูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

ผู้ต้องขังเยาวชนรับรู้ว่าตนเองได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด ร้อยละ 79.07 รองลงมา คือ ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม/ตามใจ/ทอดทิ้ง ร้อยละ 19.77 และน้อยที่สุด คือ ได้รับการเลี้ยงดูแบบผสม ร้อยละ 1.16 ในขณะที่ครอบครัวของผู้ต้องขังเยาวชนรับรู้ว่าตนเองเลี้ยงดูลูกแบบเอาใจใส่มากที่สุด ร้อยละ 94.18 รองลงมา คือ แบบควบคุม/ตามใจ/ทอดทิ้ง ร้อยละ 3.49 และน้อยที่สุด คือ ได้รับการเลี้ยงดูแบบแบบผสม ร้อยละ 2.33

3) คะแนนรูปแบบการเลี้ยงรู้จำแนกตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

เมื่อพิจารณาคะแนนในแต่ละรูปแบบการเลี้ยงดูจำแนกตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว พบว่าครอบครัวมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และแบบควบคุมมากกว่าผู้ต้องขังเยาวชน ส่วนผู้ต้องขังเยาวชนมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูแบบตามใจและทอดทิ้งมากกว่าครอบครัว (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 คะแนนรูปแบบการเลี้ยงรู้จำแนกตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

คะแนนรูปแบบการเลี้ยงดู	ผู้ต้องขังเยาวชน (N = 86)				ครอบครัว (N = 86)			
	ต่ำสุด	สูงสุด	$\bar{X}$	SD	ต่ำสุด	สูงสุด	$\bar{X}$	SD
แบบเอาใจใส่ (คะแนนเต็ม 85)	25	80	57.01	9.36	46	77	64.00	6.92
แบบควบคุม (คะแนนเต็ม 85)	20	80	38.49	11.79	17	65	38.74	11.64
แบบตามใจ (คะแนนเต็ม 80)	23	73	42.73	9.86	18	58	40.17	9.68
แบบทอดทิ้ง (คะแนนเต็ม 85)	20	81	39.53	12.47	17	75	34.39	12.48

4) การเปรียบเทียบรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัวโดยภาพรวม พบว่าผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัวมีการรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

รูปแบบการเลี้ยงดูตามมิติของ Baumrind	กลุ่มตัวอย่าง		χ^2	p-value
	ผู้ต้องขังเยาวชน	ครอบครัวผู้ต้องขัง		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
แบบเอาใจใส่	68 (79.07)	81 (94.18)		
แบบควบคุม/ตามใจ/ทอดทิ้ง	17 (19.77)	3 (3.49)	11.268	.004
แบบผสม	1 (1.16)	2 (2.33)		
รวม	**86 (100.0)**	**86 (100.0)**		

การอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้พบผลการวิจัยที่น่าสนในหลายประเด็น ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

เมื่อพิจารณาภาพรวมของรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชน พบว่า ผู้ต้องขังเยาวชนได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด ร้อยละ 79.07 เป็นไปในทิศทางเดียวกับรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของครอบครัวผู้ต้องขังเยาวชน ที่พบว่าครอบครัวผู้ต้องขังเยาวชนเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด ร้อยละ 94.10 สอดคล้องกับการศึกษาของ เดชเดชา เดชารชตะ, อำไพรัตน์ อักษรพรหม และทัศนีย์ ชาติไทย[7] ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุการกระทำผิดกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการศึกษาของ สิริทรัพย์ สีหวงษ์ และสุพัตร ดีดวงพันธ์[8] ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น พบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นเป็นแบบสร้างเสริมความยึดเหนี่ยวผูกพันมากที่สุดร้อยละ 36 อาจเป็นไปได้ว่า ครอบครัวส่วนใหญ่ของผู้ต้องขังเป็นครอบครัวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท โดยพบว่ามากกว่าร้อยละ 60 อาศัยอยู่ในเขตอำเภอฝาง และแม่อาย มีส่วนน้อยประมาณร้อยละ 1 ที่อาศัยในเขตอำเภอเมือง ซึ่งอำเภอฝางและอำเภอแม่อายถือเป็นชุมชนชนบทที่ครอบครัวยังให้ความสำคัญกับการเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง มีการสอดแทรกความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว ดังนั้นรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จึงพบมากตามการรับรู้ของผู้ต้องขังกับครอบครัว ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้ง 2 กลุ่มจึงมีการรับรู้ถึงรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของรูปแบบการเลี้ยงดูที่พบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เป็นรูปแบบการเลี้ยงดูที่บิดามารดาส่วนใหญ่ใช้ในการดูแลบุตร เนื่องจากเป็นรูปแบบการเลี้ยงดูที่ส่งผลดีต่อพัฒนาการเด็ก[9]

2. เปรียบเทียบรูปแบบการเลี้ยงดูจำแนกตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูตามการรับรู้ของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัว พบว่า ผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัวมีการรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครอบครัวจะมีการรับรู้ว่าตนเองเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ซึ่งเป็นการเลี้ยงดูที่ตอบสนองความรู้สึกมากกว่าผู้ต้องขังเยาวชน ในขณะที่ผู้ต้องขังเยาวชนมีการรับรู้ว่าตนเองถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมแบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง มากกว่าครอบครัว เมื่อศึกษาพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ผู้ต้องขังเยาวชน ส่วนใหญ่อายุ 24-25 ปี ในขณะที่ผู้ดูแล ส่วนมากอายุ 55-59 ปี และผู้ต้องขังเยาวชนร้อยละ 60 อาศัยอยู่กับปู่/ย่า ตา/ยาย หรือลุง/ป้าก่อนถูกดำเนินคดี มีเพียงร้อยละ 38 เท่านั้นที่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดาก่อนถูกดำเนินคดี การที่ผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัวรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูแตกต่างกันอาจเนื่องจากความแตกต่างของช่วงวัยระหว่างผู้ปกครองและผู้ต้องขังเยาวชน และลักษณะของครอบครัวเป็นครัวเรือนข้ามรุ่น ทำให้เกิดจากช่องว่างระหว่างวัย เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่น ความคิดเห็นจะแตกต่างจากผู้ปกครอง วัยรุ่นมักคิดเห็นว่าผู้ปกครองไม่เข้าใจในความต้องการของตนเอง ในขณะที่ผู้ปกครองคิดเห็นว่าตนเองให้การดูแลอย่างดีที่สุดแล้ว ทำให้เกิดความขัดแย้งทางด้านความคิด จนนำไปสู่ความขัดแย้งในครอบครัว ขาดความเคารพนับถือผู้ปกครอง รู้สึกว่าผู้ปกครองไม่น่าไว้วางใจ บ้านไม่น่าอยู่ เกิดความเบื่อหน่าย บางครั้งเกิดความรู้สึกที่ปฏิปักษ์ต่อระเบียบวินัยของพ่อแม่[2] ส่งผลให้เกิดความห่างเหินกับสมาชิกในครอบครัว เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชีวิต วัยรุ่นมักจะไปปรึกษาเพื่อนมากกว่าปรึกษาผู้ปกครอง วัยรุ่นบางคนอาจเกิดความรู้สึกไม่อยากอยู่บ้าน และหนีออกจากบ้านเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา ออกเที่ยวเตร่ คบกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือมีพฤติกรรมทำผิดกฎหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของ พิริยา เชียรวิชัย[10] ที่พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดมีความผูกพันกับครอบครัวในระดับน้อย โดยเฉพาะความผูกพันต่อบิดามารดา และการศึกษาของ Savage[11] ที่พบว่า เด็กขาดความรู้สึกผูกพันกับบิดามารดามีส่วนทำให้เด็กมีพฤติกรรม

รุนแรงได้ ซึ่งกระบวนการขัดเกลาภายในจิตใจของบุคคลในการยอมรับบรรทัดฐานทางสังคม ศีลธรรม มโนธรรมต่างๆ ให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมล้วนเกิดขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็นสำคัญ หากขาดความผูกพันต่อบิดามารดาแล้วเด็กจะขาดการขัดเกลาให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม รวมถึงความผูกพันด้านอื่นๆ ก็จะลดลงตามไปด้วย ดังนั้นเด็กจึงมีโอกาสเข้าไปสู่วงจรแห่งปัญหาที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านกระทำผิดกฎหมาย หรือปัญหาด้านสุขภาพจิต เช่น มีอารมณ์ก้าวร้าว เก็บกด ทำร้ายตนเอง การเรียกร้องให้คนมาสนใจ เป็นต้น[12] หรือหันไปพึ่งบุคคลอื่นนอกบ้าน อาจนำไปสู่การคบเพื่อนที่ไม่ดี ถูกชักจูงไปในทางที่ผิด จนนำไปสู่การเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม และกระทำที่ผิดกฎหมายจนถูกจับกุมเข้ามาอยู่ในเรือนจำ

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่าผู้ต้องขังเยาวชนรับรู้รูปแบบการเลี้ยงดูแตกต่างจากการรับรู้ของครอบครัว โดยครอบครัวจะมีการรับรู้ว่าตนเองเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากกว่าผู้ต้องขังเยาวชน ในขณะที่ผู้ต้องขังเยาวชนมีการรับรู้ว่าตนเองถูกเลี้ยงดูแบบควบคุม ตามใจ และทอดทิ้งมากกว่าครอบครัว

ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติงาน

1. หน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว เช่น กระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ ควรให้ความสำคัญกับเด็กและครอบครัว มีการกำหนดแนวทางดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของครอบครัวให้อบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสมโดยเน้นการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ต้องขังและครอบครัว เช่น กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงยุติธรรม มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพของครอบครัวเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดูบุตรที่เหมาะสมในกิจกรรมเตรียมความพร้อมแก่ผู้ต้องขังและครอบครัว

3. ผู้ที่ปฏิบัติงานที่ดูแลเด็ก ได้แก่ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครอบครัวเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูในรูปแบบต่างๆ และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย เพื่อให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีวิธีการเลี้ยงดูที่เหมาะสม เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างครอบครัวกับบุตร และส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลี้ยงดูของผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัวในพื้นที่ที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผลการวิจัยมีมุมมองที่กว้างขวางมากขึ้น และทราบรูปแบบการเลี้ยงดูที่ส่งผลให้เยาวชนกระทำผิดอย่างชัดเจน

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัวกับประชากรกลุ่มอื่นๆ เช่น นักเรียนระดับมัธยมต้น และมัธยมปลาย รวมถึงนักศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อวางการป้องกันเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

3. ควรมีการพัฒนาโปแกรมการให้ความรู้แก่ครอบครัวเกี่ยวกับการเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพเมื่อบุตรเข้าสู่วัยรุ่น เพื่อสร้างเสริมสัมพันธภาพที่ดี และความเข้าใจระหว่างบุคคลในครอบครัว

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยพายัพที่ให้ทุนสนับสนุน ผู้บัญชาการและบุคลากรเรือนจำอำเภอฝางที่อนุญาตและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ต้องขังเยาวชนและครอบครัวที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

References

1. Department of Juvenile and Protection. Annual report 2014. Bangkok: Department of Juvenile and Protection, Ministry of Justice; 2015. 68 p. (in Thai).
2. Siricharoen D. Children and influence of family. Assumption University Law Journal. 2012;3(1):12-7. (in Thai).
3. National Child and Youth Development Promotion Committee. National child and youth development promotion committee act 2012-2016. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand Limited; 2011. 215 p. (in Thai).

4. Fang Prison. Annual report 2017[unpublished]. Chiang Mai: Fang Prison; 2017. 30 p. (in Thai).
5. Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. Educ Psychol Meas. 1970;30(3):607-10. doi: 10.1177/001316447003000308.
6. Wongkongdej W. Attitudes toward help-seeking and self-regulated learning of secondary school students with different parenting styles [master's thesis]. Bangkok: Chulalongkorn University; 2004. 209 p. (in Thai).
7. Decharachata D, Aksornprom A, Chatthai T. The relationships between factors causing of crimes committed and child-parenting patterns of children and youths in the juvenile observation and protection centre in Suratthani Province. Proceedings of the 4th STOU Graduate Research Conference; 2013 Nov 26-27; Nonthaburi, Thailand. (in Thai).
8. Sihawong S, Deedongpan S. The correlated between parenting styles and risk behaviors in adolescents. Journal of Science & Technolgy, Ubon Ratchathani University. 2017;19(3):165-72 . (in Thai).
9. Sukadaecha R. A child rearing of Thai families: a systematic integrated literature reviews. Journal of Nursing Science and Health. 2020; 43(1):1-9. (in Thai).
10. Cheinwichai P. A study of social bond and differential association factors affecting narcotic offenses of prisoners Nakhonsithammarat Central Prison. Academic Services Journal Prince of Songkla University. 2015;26(2):61-73. doi: 10.14456/ asj-psu.2015.20. (in Thai).
11. Savage J. The association between attachment, parental bonds and physically aggressive and violent behavior: a comprehensive review. Aggress Violent Behav. 2014;19(2):164-78. doi: 10.1016/j.avb.2014.02.004.
12. Kaewkeawpan W. Family relationships with problem of delinquency in adolescence. Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and Arts). 2017; 10(1):361-71. (in Thai).